

Reguleringsmyndighetene for energi
rme@nve.no

Vår dato 20.02.22
Deres dato: 05.12.22
Vår referanse Bugge/Svartsund
Deres referanse 202222013

Anlegg under utførelse

Oslo Economics (OE) har på oppdrag fra Reguleringsmyndigheten for Energi (RME) laget en rapport hvor det konkluderes med at anlegg under utførelse ikke bør kompenseres. Fornybar Norge er uenig i rapportens anbefalinger. I utgangspunktet mener vi at det beste ville være å tillate aktivering av et rentetillegg for anleggsperioden basert på referanserenten, som kan være en variant av OEs alternativ 3. Det skulle gi tilstrekkelig kompensasjon og vil være enkelt å gjennomføre i praksis. Dermed vil anlegget når det aktiveres og idriftsettes, inneholde den akkumulerte kapitalkostnaden ved kapitalbinding fram til ferdigstillelse. Vi synes det er påfallende at rapporten synes å være mer opptatt av muligheten for overkompensasjon enn underkompensasjon i en situasjon med sterkt behov for investeringer både i oppdatering av nett og nye nettanlegg.

Bakgrunn for rapporten

Nettselskapene er pliktig til å levere strøm til sine kunder. Denne plikten krever nettinvesteringer. Samtidig er nettselskapene regulert via RMEs inntektsregulering for å sikre effektiv drift og lavest mulig kostnad for kunde. Anlegg under utførelse er pr i dag ikke inkludert i avkastningsgrunnlaget som ligger til grunn for inntektsrammene. I 2019 var den totale verdien på anlegg under utførelse om lag 16 milliarder kroner og i 2021 om lag 11 milliarder kroner. Rapporten fra OE går gjennom dagens løsning i forhold til alternative løsninger.

Fornybar Norges innspill

I den økonomiske reguleringen holdes betydelige kapitalmengder, anlegg under utførelse, utenfor grunnlaget for regulert avkastning. Bransjen har i lang tid etterspurt regelendringer som sikrer avkastning på hele kapitalmengden.

Nettselskapenes utfordring med kapitalbinding i forbindelse med større investeringsprosjekter, som ofte kan strekke seg over flere år, er i hovedsak beholdt selskap med regionalt distribusjonsnett samt

transmisjonsnett. I de neste ti årene forventes det investeringer i nettanlegg på mellom 160 og 200 milliarder kroner. En stor del av disse investeringene må gå over flere år og nettselskapene vil således binde opp mye kapital.

Generelle kommentarer til rapporten

Generelt vil vi si at beregningene som OE har gjort er noe upresise, hvor effektivitet blant annet ikke tatt med i beregningene. Språkbruken i rapporten er også vag, og konklusjonene er beheftet med “kan”, “sannsynligvis” og “trolig”. Dette vitner ikke om solid dekning for egne konklusjoner, og sammen med flere regnefeil sår dette tvil om resultatene/regneeksemplene som danner grunnlaget for argumentasjonen.

Argumentasjonen i rapporten er basert på bransjenivå og bransjens kostnadsdekning. I så måte reflekterer rapporten mindre godt rundt enkeltsselskaps insentiver og utfordringer med lange investeringsprosjekt med tilhørende kapitalbinding. Rapporten kan derfor etter vår mening ikke brukes til å vurdere investeringsinsentivene i reguleringen, men kun i beste fall som vurdering av avkastningen på bransjenivå.

Om regneeksemplene og bruk av diskonteringsrente

I regneeksemplene til OE benyttes samme referanserente, uavhengig av tidshorisont for når investeringen aktiveres og dermed kommer inn i inntektsrammen. OE argumenterer at “avkastningskravet skal ta hensyn til alle ulemper ved investeringer, inkludert kapitalbinding”. Fornybar Norge finner ikke at dette er tilstrekkelig godt dokumentert, verken i tidligere arbeider med utvikling av referanserenten eller i rapporten til OE. Argumentasjonen til OE på side 14 –15 kan synes å bygge på flere misforståelser om grunnlaget for RMEs referanserente. Risikotillegget i renten (som plusses på ‘risikofri avkastning’) er ikke basert på regnskapsmessig rentabilitet for sammenlignbare selskaper. Beregningene av risikotillegget er derimot basert på selskapenes børsavkastning, målt i forhold til avkastningen på en veldiversifisert børsindeks. Risikotillegget reflekterer dermed ikke selskapenes gjennomsnittlige avkastning, men børsindeksens avkastning justert for selskapets relative, konjunkturelle risiko (beta-faktoren). Fornybar Norge mener derfor at RMEs referanserente ikke reflekterer «størrelse, varighet og ledetid» og «alle ulemper ved investeringer, inkludert kapitalbinding» (side 15).

Dagens inntektsramme inkluderer jo også kun arbeidende kapital. Dermed ignorerer reguleringen avkastningen på kapitalen som er bundet opp i arbeid under utførelse (AUU) i byggeperioden. Lengre tidshorisont for tilbakebetaling vil ofte tilsi et høyere krav til avkastning som følge av usikkerheten fremover.

Om konklusjonene

Til tross for sterkt forenklede regneeksempler kommer OE frem til at investeringer med lenger byggeperiode blir underkompensert. Da blir det en kraftig forenkling å si at dette er greit fordi selskapene får overkompensert for investeringer med kort byggeperiode. Totalt for bransjen kan dette kanskje være et argument, men selskapenes porteføljer av kortere og lengre investeringsprosjekt er veldig forskjellig. Det er grunn til å anta at selskap med overvekt av prosjekter på høyere nettnivå med lengre byggeperiode vil oppnå

en svakere kompensasjon for investeringene enn selskap med overvekt av prosjekter på lavere nettnivå som oftere kan bygges i løpet av et år.

Fornybar Norge mener

Fornybar Norge mener at investeringer med lenger byggeperiode enn ett år bør kompenseres også i byggeperioden. OE nevner aktivisering av byggelånsrenter og/eller delaktivering av prosjekter som et mulig alternativ for økt kompensasjon for AUU. I utgangspunktet mener vi at det beste ville være å tillate aktivisering av et rentetillegg for anleggsperioden basert på referanserenten, som kan være en variant av OEs alternativ 3. Det skulle gi tilstrekkelig kompensasjon og vil være enkelt å gjennomføre i praksis. Dermed vil anlegget når det aktiveres og idriftsettes, inneholde den akkumulerte kapitalkostnaden ved kapitalbinding fram til ferdigstillelse.

Vi synes det er påfallende at rapporten synes å være mer opptatt av muligheten for overkompensasjon enn underkompensasjon i en situasjon med sterkt behov for investeringer både i oppdatering av nett og nye nettanlegg.

Avslutningsvis vil vi kommentere at det i dag er stor forskjell i praksis mellom nettselskapene når det gjelder hvordan byggelånsrenter håndteres. Det er behov for tydelige ordninger som ikke er avhengig av selskapenes tolkninger. En ordning kan være å inkludere anlegg under utførelse i avkastningsgrunnlaget. Alternativt kan en lavere kalkulatorisk rente benyttes på alle anlegg under utførelse, uavhengig av finansiering.

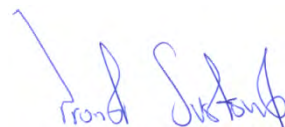
Fornybar Norge kan utdype vårt syn i et møte.

Fornybar Norge er en landsomfattende interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for hele fornybarnæringen. Vi har medlemmer i hele verdikjeden, inkludert fornybar energiproduksjon på land og til havs, nettselskaper, entreprenører, strømsalg, leverandører og rådgivere. Fornybar Norge er en fusjon av Energi Norge og Norwea fra januar 2023.

Vennlig hilsen
Fornybar Norge

Kristin H. Lind
Direktør Nett og Kraftsystem

Trond Svartsund
Næringspolitisk rådgiver